

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

У такому спілкуванні, на мою думку, ключовим є принцип автономії — поваги до рішень і переживань власника. Однак автономія не означає перекладання відповідальності. Лікар, у даному випадку, виступив як компетентний порадник, який не уникнув важкої теми — евтаназії. Це слово часто асоціюється з поразкою, проте у даному випадку саме гуманне припинення страждань стало проявом вищого професіоналізму і моральної зрілості. Спокій, емпатія, чіткість у комунікації, уникнення спеціалізованих термінів без пояснення – усе це дало змогу власниці зрозуміти і прийняти рішення. Лікар не лише інформував, а й підтримував, що, зрештою, дозволило провести евтаназію без додаткової травматизації для обох сторін.

Цей випадок демонструє, що лікарська деонтологія вимагає не тільки наукової підкованості, а й моральної зрілості, здатності до діалогу, прийняття складної правди і супроводу власника в цьому процесі. Без якісного комунікативного контакту навіть найкращі рішення можуть бути сприйняті вороже чи з недовірою. Спілкування стає інструментом етичного вибору.

Таким чином, професіоналізм ветеринара не вичерпується знаннями та навичками лікування. Справжній фахівець має бути також етичним орієнтиром для власника, особливо в кризових ситуаціях. Уміння комунікувати – це вміння бачити людину, її емоції, і тварину, її біль, не як протилежності, а як єдину моральну реальність, у якій лікар покликаний діяти. Саме через діалог, розуміння та співчуття ветеринар стає тим, хто не лише лікує, а й допомагає гідно прожити останній етап життя – без болю, страху та розпачу. У цьому, на мою думку, і є справжня суть професіоналізму.

УДК 636.18/24.8.12.1

БОЙЧУК Т.Р., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЧИ ВАРТИЙ РИЗИК ЖИТТЯ ПАЦІЄНТА?

Ризик – це невід’ємна частина професії, яка пов’язана з порядком будь-якого життя. Справжній професіонал здатен закривати очі на власні сумніви і йти у прірву невідомості задля порятунку життя свого пацієнта.

Ключові слова: ризик, відповідальність, невідомість, порятунок, співчуття.

У сфері медичної етики та деонтології питання про вартість ризику життя пацієнта є одним із найскладніших і найактуальніших. Філософія, медична етика та професійні обов’язки лікаря зіштовхуються в ситуаціях, коли рішення про оперативне втручання або утримання від нього може мати фатальні наслідки. Чи варто ризикувати, якщо є шанс врятувати життя, але також існує ймовірність завдати шкоди? У цьому есе я аргументуватиму, що ризик є не лише виправданим, але й об’єктивно необхідним, коли йдеться про потенційне збереження життя пацієнта, попри невизначеність і професійні дилеми. Для ілюстрації цієї тези я розгляну клінічний випадок, де рішення про евтаназію замість хірургічного втручання призвело до трагічного результату.

Розглянемо детально: німецька вівчарка 10-річного віку була доставлена до ветеринарної клініки з надмірним скупчення крові в перикарді. Після проведення комп’ютерної томографії (КТ) було виявлено структуру, яка могла бути як тромбом, так і пухлиною. Думки лікарів розділилися: частина з них вважала, що необхідно провести подальші діагностичні заходи, можливо, навіть хірургічне втручання, тоді як інші наполягали на консервативному підході або навіть евтаназії через високий ризик для життя тварини. Урешті-решт, враховуючи невизначеність і побоювання щодо стану пацієнта, було

прийнято рішення про евтаназію. Проте патологічний розтин після смерті виявив новоутворення на вушці серця, яке, як з'ясувалося, можна було б хірургічно видалити, тим самим урятувавши життя тварини.

Цей випадок є прикладом трагічної помилки, якої б можна було уникнути, ризикнувши. З філософської та етичної точок зору, таке рішення можна аналізувати через призму деонтологічного та утилітарного підходів.

Деонтологія, яка наголошує на обов'язках і правилах, могла б вимагати від лікаря діяти відповідно до принципу “не нашкодь” (non-maleficence). У цьому контексті ветеринар, можливо, вважав, що будь-яке втручання з високим ризиком завдасть більше шкоди, ніж користі, і тому обрав евтаназію як “менше зло”. Проте цей підхід ігнорує інший фундаментальний принцип – користь (beneficence), який зобов'язує лікаря робити все можливе для порятунку життя пацієнта. Якщо б лікар ризикнув і провів операцію, навіть за умов невизначеності, він би діяв відповідно до етичної імперативи Канта про необхідність діяти так, щоб твої дії могли стати універсальним законом. Іншими словами, якщо кожен лікар у подібній ситуації утримувався б від ризику, багато пацієнтів, чиє життя можна було б врятувати, залишалися б без шансів.

Утилітарний підхід, навпаки, зосереджується на максимізації користі та мінімізації страждань. У даному випадку евтаназія могла здатися менш болісним рішенням для тварини та її власника, але вона не враховувала потенційної користі від хірургічного втручання. Якщо б операція була успішною, тварина могла б жити далі, а страждання власника від втрати улюбленця були б уникнені. Таким чином, ризик був би виправданим, адже очікувана користь перевищувала ймовірність негативного результату. Цей випадок також підкреслює важливість професійної сміливості та відповідальності. Лікар, який ухвалює рішення, повинен не лише дотримуватися етичних норм, але й брати на себе відповідальність за можливі наслідки.

Невизначеність у медицині – це невід'ємна частина професії, і уникнення ризику за будь-яку ціну може призвести до втрати шансів на порятунок. Як зазначають багато етичних кодексів, ветеринар має діяти в інтересах пацієнта, навіть якщо це вимагає відходу від стандартних процедур чи прийняття складних рішень.

Прикрість цього випадку полягає в тому, що рішення про евтаназію було передчасним і базувалося на страху перед невідомим, а не на об'єктивній оцінці ризиків і користі. Якщо б лікарі ризикнули, провівши додаткові діагностичні тести чи оперативне втручання, життя тварини могло б бути врятоване. Це демонструє, що іноді ризик є не лише виправданим, але й повністю необхідним, коли йдеться про збереження життя. Без готовності ризикувати медицина втрачає свою сутність – бути мистецтвом порятунку.

Ризикувати – точно варто, коли існує реальна можливість врятувати життя, навіть за умов невизначеності. Лише так медицина може відповідати своєму вищому призначенню – захищати життя і зменшувати страждання. Цей кейс має стати уроком для всіх професіоналів ветеринарної медицини: іноді ризик – це не лише право, але й обов'язок!

УДК: 636.15.2.3.4.1.

ВОЛИНЕЦЬ А.А., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

БІОЕТИЧНІ НОРМИ ЕВТАНАЗІЇ

Евтаназія є необхідною складовою ветеринарної практики, але її використання має бути обґрунтованим і відповідати етичним нормам. Цей метод не можна застосовувати бездумно чи через зручність, адже все живе прагне до життя.

Ключові слова: евтаназія, тварини, власник, лікар.